

УДК 343

ПРО ДЕЯКІ АРГУМЕНТИ ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОКУРОРСЬКОГО НАГЛЯДУ У СФЕРІ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ І ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ

Новосад Ю.О., к. ю. н.,
начальник управління нагляду в кримінальному провадженні
Прокуратура Волинської області

У статті на підставі аналізу офіційних результатів прокурорських перевірок, проведених у сфері виконання покарань, обґрунтовано висновок про необхідність залишення на правовому рівні прокуратурою функції нагляду за діяльністю органів та установ виконання покарань, а також сформульовано відповідні аргументи по суті наявної проблематики.

Ключові слова: прокуратура, нагляд, сфера виконання покарань, запобігання, злочин, діяльність, орган виконання покарань, установа виконання покарань.

В статье на основании анализа официальных результатов прокурорских проверок, проведенных в сфере исполнения наказаний, обоснован вывод о необходимости оставления на правовом уровне прокуратурой функции надзора за деятельностью органов и учреждений исполнения наказаний, а также сформулированы соответствующие аргументы по сути существующей проблематики.

Ключевые слова: прокуратура, надзор, сфера исполнения наказаний, предупреждения, преступление, деятельность, орган исполнения наказаний, учреждение исполнения наказаний.

Novosad Y.A. SOME OF ARUMENT ON THE NEED FOR CARRING OUT PROSECUTORIAL SUPERVISION IN THE SPHERE OF EXECUTION OF PUNISHMENTS AND CRIME PREVENTION

The article, based on an analysis of official results of prosecutorial inspections carried out in penal reasonable conclusion about the necessity of leaving the legislative functions of the Prosecutor supervision of enforcement and penal institutions, and set out the relevant arguments on the merits of the existing problems.

Key words: Prosecutor's Office, supervision, scope of Corrections, prevention, crime, activity, Body of Corrections, penal institutions.

Постановка проблеми. Міжнародна суспільна практика й тривалий історичний вітчизняний досвід у правовій сфері діяльності показують, що будь-які реформи державних органів мають ставити перед собою принаймні два ключових завдання: 1) таким чином підвищити ефективність і в цілому результативність певного виду діяльності; 2) зберегти ті позитивні тенденції, що склалися внаслідок функціонування певного суб'єкта суспільних відносин. Саме таке «кліше» (знак, трафарет, відбиток тощо) має бути використане й під час реформування органів прокуратури України. При цьому, враховуючи теоретичні підходи з означеної проблематики, а також сформульовані певні нормативно-правові рішення, варто звернути увагу на ще один аргумент щодо необхідності здійснення прокурорського нагляду у сфері виконання покарань, а саме: сучасний стан кримінально-виконавчої діяльності та наявні проблеми по суті, деякі з яких набули хронічного характеру.

Такий підхід дасть змогу не тільки розширити предмет дискусії з цього питання, але й чітко визначитись із завданням будь-якого дослідження по суті означеної проблематики.

Виходячи з цих постулатів, основним завданням наукової статті стало обґрунтування щодо подальшого залишення за органами прокуратури функції нагляду у сфері виконання покарань.

Стан дослідження. Як показало вивчення наукової та навчально-методичної літератури, питаннями підвищення ефективності діяльності прокуратури у сфері боротьби зі злочинністю досить плідно займаються науковці як прокурорського нагляду, так і кримінологи.

Зокрема, у цьому контексті потужне доктринальне підґрунтя створили такі науковці, як В.С. Бабкова, О.М. Бандурка, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, М.М. Говоруха, В.М. Гусаров, Л.М. Давиденко, О.М. Джужа, В.В. Долежан, Л.С. Жиліна, І.М. Козьяков, О.Г. Колб, М.В. Косюта, Т.В. Корнякова, В.В. Кулаков, М.І. Курочка, М.П. Курило, О.М. Литвинов, О.М. Литвак, М.І. Мичко, М.В. Руденко, Г.П. Серреда, М.І. Скригонюк, Є.О. Шевченко та ін.

Водночас в умовах проведення правової реформи в Україні, а також суттєвого підвищення рівня злочинності в останні роки (2014–2016 рр.) [1], питання щодо підвищення рівня ефективності та місця прокуратури в системі суб'єктів боротьби зі злочинністю вивчені недостатньо, а тому потребують активізації наукових розробок у зазначеній сфері суспільних відносин, що й стало вирішальним під час визначення предмета дослідження.

Виклад основних положень. Як показав аналіз офіційних результатів перевірок прокуратури, проведених у ДКВС України [2, с. 109], що всі вони мають декілька хронічних недоліків, а саме: а) щорічно органи прокуратури здійснюють перевірки органів та установ виконання покарань ніби за «трафаретом». Як із цього приводу слушно зробив висновок В.Г. Неділько, просте зіставлення кількості засуджених із кількістю наявних документів, перерахунок ліжок, приліжкових тумбочок і вогнегасників, періодична зміна подібних показників з роками в незмінному тексті довідок й внесення однотипних актів реагування позитивно не впливають на стан законності та реалізацію прав громадян і нічого спільного з комплексною перевіркою не

мають [3, с. 1–12]; б) серед критеріїв оцінювання ефективності таких перевірок відсутні результати реагування ДПтС України та її територіальних управлінь на виявлені порушення, а також інформація про заходи, спрямовані на усунення їх детермінант, що важливо з огляду реалізації завдань запобіжної діяльності прокуратури; в) результати перевірок не доводяться до засуджених у тій частині, що стосується порядку відбування ними покарання та порушення загальних для цих осіб прав і законних інтересів [4]; г) майже під час усіх перевірок не вивчаються питання, що стосуються забезпечення безпечних умов життєдіяльності персоналу органів та установ виконання покарань, а також засуджених у місцях позбавлення волі, умов їх захищеності від різноманітних загроз, у тому числі технічної (забезпечення спеціальними засобами, зброєю тощо), а також визначеними в нормативно-правових актах засобами соціальної захисту, оскільки це безпосередньо стосується зменшення напруги у відносинах цих осіб із засудженими та загалом віктимності (здатності особи стати жертвою злочину) [5, с. 58]; г) мета та завдання прокурорського нагляду не завжди збігаються з метою та завданнями кримінально-виконавчого законодавства України (ст. 1 КВК) та в цілому запобіжної діяльності, а також прокурорсько-наглядової діяльності, що негативно впливає як на рівень ефективності першої, так і на рівень запобігання злочинам.

Свої оцінки з цього приводу дають деякі науковці, які переконані, що під час здійснення нагляду за додержанням законів в установах виконання покарань прокуратура не лише перевіряє досягнення цими УВП мети й завдань покарання, що входить до предметна нагляду, а й сама реалізує відповідне завдання, яке має спеціальний характер і дає змогу відмежувати цей напрям наглядової діяльності від інших функцій прокуратури [6, с. 53]. Із таким підходом погодитися повною мірою не можна, оскільки, по-перше, мета й завдання предмета прокурорського нагляду, що здійснюється в органах і установах виконання покарань відповідно до вимог ст. 22 КВК та ст. 26 Закону України «Про прокуратуру», є вужчими за обсягом і змістом, ніж мета й завдання кримінально-виконавчого законодавства; по-друге, вони не завжди збігаються з метою та завданнями кримінально-виконавчої та запобіжної діяльності.

Водночас, досліджуючи це питання, А.Х. Степанюк дійшов висновку, що між визначеними в законі метою й завданнями покарання та метою й завданнями функціонування органів та установ виконання покарань існують взаємозв'язки як між ідеалом і конкретними цілями, між теорією і практикою, між можливістю і дійсністю. Мета покарання, що сформульована у КК України, є ідеальним продуктом мислення, потенцією, яка передуює кінцевому результату діяльності правоохоронних органів [7, с. 279].

Саме ці теоретико-методологічні засади й мають бути враховані в разі відозміни змісту прокурорського нагляду, мова про який ведеться у п. 4 ст. 121 Конституції України,

а також під час вдосконалення організаційно-правових засад запобіжної діяльності органів прокуратури. Як із цього приводу правильно зауважив Р.В. Лемак, оскільки саме в установах виконання покарань особа підлягає найбільш суттєвим обмеженням її прав порівняно із загальногромадянським статусом, то діяльність цих установ вимагає від прокурора підвищеної уваги [6, с. 191–192]. Водночас реальність є дещо іншою, оскільки, як зауважують науковці, і в юридичній літературі, і серед практиків існує думка про те, що предмет прокурорського нагляду в ДКВС України є тотожними із завданнями цього нагляду [6, с. 50], що значно звужує потенційні можливості прокуратури в утвердженні законності та правопорядку в органах і установах виконання покарань, знижує ефективність діяльності як перших, так і других, а також нівелує її потенціал у запобіганні злочинам.

Показовими в цьому контексті є результати перевірок кримінально-виконавчої діяльності, які були проведені органами прокуратури України у 2013 р. (цей період вибраний у цьому дослідженні з урахуванням стану правопорядку, який склався в Україні у 2013 р. до цього часу, який, зокрема, характеризується різким погіршенням криміногенної обстановки, а також у зв'язку з проведенням низки реформ у системі прокуратури протягом 2014–2016 рр.).

В узагальнених матеріалах Генеральної прокуратури за 2013 р., як, зокрема, і за попередні роки [8, с. 7], зазначено, що нагляд за додержанням законів під час виконання судових рішень у кримінальних справах, а також під час застосування інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян, є однією з основних функцій діяльності органів прокуратури, сутність якого полягає в тому, щоб під час його здійснення відбувалося реальне зміцнення стану законності в піднаглядних органах та установах виконання покарань, захист конституційних прав затриманих, ув'язнених під варту та засуджених, вжиття вичерпних заходів реагування щодо усунення порушень законів, причин та умов, що їм сприяли [9, с. 2]. При цьому основою наглядової діяльності прокуратури, тобто її основними об'єктами, у 2013 р. стали матеріально-побутове (ст. 115 КВК України) й медико-санітарне (ст. 116 КВК) забезпечення ув'язнених під варту та засуджених, їх належне лікування й медичне обслуговування, протидія корупції та зловживанням у бюджетній сфері, запобігання тортурам та іншому жорсткому поводженню із цими категоріями осіб. Зокрема, встановлено, що у 2013 р. видатки ДКВС України становили більше ніж 3 млрд грн, що забезпечувало розрахункову потребу лише на 44% та відобразало загальну тенденцію забезпечення діяльності ДКВС України з Державного бюджету, розпочинаючи з 2004 р. (часу набрання чинності КВК України) [10].

Структура видатків органів та установ виконання покарань України у 2013 р. за напрямками кримінально-виконавчої діяльності мала такий вигляд: а) заробітна плата персоналу ДКВС України становила 350 млн грн,

або менше ніж 10% від загальних витрат; б) придбання медикаментів для лікування осіб, узятих під варту, хворих на туберкульоз, інфекційні, загальносоматичні та паразитарні захворювання, а також виконання заходів, передбачених Загальнодержавною програмою забезпечення профілактики ВІЛ-інфекційних і хворих на СНІД на 2009–2013 рр., яка була затверджена Законом України від 19 лютого 2009 р. № 1026-VI, – лише 41,0 млн грн, або 1,2% від усіх витрат [11]; в) придбання продуктів харчування для засуджених та осіб, узятих під варту, – 248 млн грн (71%); г) придбання речового майна, обмундирування, мийних засобів та паливно-мастильних матеріалів – 28,0 млн грн (7%); г) оплата комунальних послуг та енергоносіїв – 70,0 млн грн (20%); д) проведення робіт на першочергових об'єктах будівництва, реконструкції та постійного ремонту ДКВС України з метою узгодження умов тримання засуджених та осіб, узятих під варту, з вимогами чинного законодавства – 209,5 млн грн (6,9%); е) модернізація й оновлення медичного обладнання закладів охорони здоров'я ДКВС України – 108,9 млн грн (3,2%); є) оновлення технологічного обладнання комунально-побутового призначення – 62,8 млн грн (2%); ж) технічне переоснащення установ виконання покарань і СІЗО в межах реалізації проекту запобігання та протидії правопорушенням і проявам корупції серед персоналу, удосконалення сучасних технологій – 4,4 млн грн (1,1%); з) придбання комплексних систем управління контролю доступу з метою продовження реалізації проекту щодо забезпечення СІЗО сучасним доглядом обладнанням – 77,8 млн грн (3,1%) [12, с. 12–13].

Крім цього, як встановлено під час прокурорських перевірок на підставі вивчення офіційної документації ДПтС України: 1) потребували заміни та реконструкції близько 20 км погонних, або 12,4% від загальних площ інженерних засобів охорони (141 км погонних); 2) підлягали модернізації та переоснащення 2190 одиниць, або 49,6% від усіх, що експлуатуються, застарілих технічних засобів охорони УВП і СІЗО; 3) понад 90% наявних в експлуатації систем охорони периметрів, 49,6% інших інженерно-технічних засобів охорони установ і слідчих ізоляторів перебували у незадовільному стані (обладнання непрацездатне, технічні характеристики не відповідають встановленим вимогам тощо) та підлягають терміновій заміні внаслідок багаторазового перевищення граничного терміну експлуатації; 4) в УВП і СІЗО експлуатувалось тільки 30% сучасних засобів телекомунікації та зв'язку; 5) з урахуванням технічного стану або повної відповідності потребували заміни, модернізації та впровадження 2342 одиниці, або 70% (від норм належності) засобів оперативного радіозв'язку та понад 75% засобів провідного телефонного зв'язку; 6) потребували заміни або впровадження: 315 км зовнішніх кабельних комунікацій; 853 км внутрішніх телефонних кабельних комунікацій; 214 комплектів комутаційного обладнання мереж; 7) із 96 спеціальних автомобілів, які

використовуються для переміщення ув'язнених під варту та засуджених в УВП і СІЗО ДКВС України, 90% перебували в експлуатації більше ніж 20 років та потребували капітального ремонту, а деякі підлягали списанню й терміновій заміні [12, с. 12–21].

Суттєвих змін з цього приводу у 2014–2015 рр. не відбулось [13, с. 114]. Як показало вивчення матеріалів прокурорських перевірок, проведених у порядку нагляду в ДКВС України, найбільш критична ситуація склалась у СІЗО. Так, згідно з офіційними даними ДПтС України, більшість слідчих ізоляторів побудована більше ніж 100 років тому, у зв'язку із цим будівлі деяких СІЗО перебувають в аварійному стані [14, с. 31–32]. Водночас є слідчі ізолятори, вік яких є значно більшим. Зокрема, у 2015 р. Львівському СІЗО виповнилось 399 років; Чернігівському СІЗО – 194 роки; Херсонському СІЗО – 226 років; Харківському СІЗО – 210 років; Чернівецькому СІЗО – 194 роки. Загалом із 23 СІЗО ДКВС України 6 слідчих ізоляторів побудовані від 50 до 100 років тому, 14 – більше ніж 100 років та 6 – більше ніж 200 років тому. При цьому розташований 26 СІЗО у центральних частинах міст України не дає змоги виконувати заходи з їх розвитку.

Аналіз відповідних даних, що становлять офіційну звітність ДПтС України, показав, що сьогодні досить складна ситуація склалась у Херсонському та Київському СІЗО. Так, згідно з технічним висновком Державного науково-дослідного інституту від 16 липня 2010 р., будівлю режимного корпусу № 2 Херсонського слідчого ізолятора, який був збудований ще у 1787 р., віднесено до IV категорії, тобто вона перебуває в аварійному стані. У зв'язку із цим подальша її експлуатація становить небезпеку не тільки для ув'язнених під варту та засуджених, а й персоналу слідчих ізоляторів [8, с. 30–31]. Крім цього, до 23 СІЗО, які функціонують у ДКВС України, додатково на базі 4 установ виконання покарань створені нові слідчі ізолятори (у Вінницькій виправній колонії № 1; Житомирській виправній колонії № 8; Закарпатській виправній колонії № 9 та Новоград-Сіверській виправній колонії № 31), а на території ще 22 УВП створено дільниці СІЗО.

Непростою, як свідчать результати прокурорських перевірок у порядку нагляду у сфері виконання покарань, є ситуація й серед ув'язнених під варту, кількість яких з часу реалізації положень нового КПК України 2012 р. зменшилась на 45%, або майже на 14 тис. (із 32 тис. у 2012 р. до 18 тис. у 2013 р.) [15, с. 5]. Якщо взяти до уваги декриміналізацію економічних злочинів у 2012 р. на підставі Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності» від 15 листопада 2011 р. № 4025-VI, то зменшення становитиме вже на 50%, або майже на 19 тис. осіб [15, с. 5], а відповідно до змін, внесених у чинне законодавство України у 2016 р., кількість засуджених теж суттєво зменшилась (до 30% – у місцях позбавлення волі) [16].

Серед інших проблем, що потребують розв'язання, зокрема, у місцях попереднього

ув'язнення, у тому числі зазначеними в законі засобами прокурорського нагляду, привертають увагу ті, що пов'язані з: а) недостаткою засуджених у судові засідання – 567 випадків, або 3,8% у 2013 р. проти 850 (5,6%) у 2012 р. від загальної кількості тих кримінальних проваджень, розгляд яких у судах було відкладено; б) неприбуттям у судові засідання захисників (у 2013 р. по 1,1 тис. справ та матеріалів кримінального провадження, або 7,2% у структурі всіх відкладених у розгляді судами проваджень із цього приводу (6,9% – у 2012 р.)); в) неприбуттям у судові засідання прокурорів (у 2013 р. – у 283 кримінальних провадженнях, або в 2% (у 2012 р. – 1,5%) у структурі тих проваджень, розгляд яких суди відклали відповідно до вимог КПК України) [17, с. 34].

Як показали матеріали перевірок, пов'язаних із здійсненням прокурорського нагляду в ДКВС України у 2013 р., як, власне, і в інші роки (2014–2015 рр.), адміністрація органів та установ виконання покарань неналежним чином виконує вимоги ст. 126 КВК «Організація загальноосвітнього і професійно-технічного навчання засуджених до позбавлення волі», а саме: із 16,9 тис. осіб, які відбували покарання у виправних і виховних колоніях у 2013 р. і не мали повної загальної освіти, тільки 14,6 тис. засуджених (80% від загальної кількості тих, які мали на це право відповідно до ст. 125 КВК «Загальноосвітнє і професійно-технічне навчання засуджених до позбавлення волі») отримали зазначену освіту в УВП [18]. Крім цього, станом на 31 грудня 2014 р. не мали: 1) початкової середньої освіти 388 засуджених (2,3% від усіх, які потребують надання освітніх послуг у місцях позбавлення волі); 2) базової середньої освіти – 3801 засуджених (22,4%); 3) повної загальної середньої освіти – 12 тис. 585 осіб (74,3%); та були неписьменними 167 засуджених (1%) [12].

Не кращим чином у ДКВС України організовано й професійно-технічне навчання. Так, у 2014 р. при 140 кримінально-виконавчих установах України функціонувало лише 7 професійно-технічних училищ та 6 філій [18], що не давало змоги повною мірою реалізувати на практиці такий основний засіб виправлення та ресоціалізації (ст. 6 КВК України), як загальноосвітнє та професійно-технічне навчання [12]. Водночас, відповідно до вимог ч. 1 ст. 126 КВК України, на адміністрацію виправних і виховних колоній при виконанні покарання у вигляді позбавлення волі покладено обов'язок щодо надання освітніх послуг для засуджених згідно із Законами України «Про освіту» [19] та «Про загальну середню освіту» [20], а також «Про професійно-технічну освіту» [21], нагляд за виконанням яких належить до їхніх спеціальних функцій, а саме – у вигляді прокурорського нагляду у сфері виконання покарань, а також завдань із запобігання злочинам. Особливо актуальною зазначена проблема є для неповнолітніх засуджених до позбавлення волі, 20,5% яких від їх загальної кількості, що тримались у виховних колоніях, до засудження не працювали й не навчались [12, с. 51].

Досить складною в ДКВС України, як показали результати прокурорського нагляду в

органах та установах виконання покарань, є й ситуація із реалізацією на практиці вимог ст. 115 КВК «Матеріально-побутове забезпечення засуджених до позбавлення волі. Так, розпочинаючи з 2012 р. [18, с. 57], сьогодні не вирішено питання щодо забезпечення засуджених в УВП і СІЗО житловою площею, яка становить у розрахунку на одну особу у: 1) виправних центрах (ст. 16, ст. 56–70 КВК України) – 3,7 кв. метрів за норми не менше ніж 4 кв. м (ч. 1 ст. 115 КВК); 2) виправних колоніях – 3,3 кв. м (норматив – 4 кв. м); 3) лікувальних закладах ДКВС України – 4,5 кв. м за норми 5 кв. м (ч. 1 ст. 115 КВК); 4) арештних домах – 3,1 кв. м (норматив – 4 кв. м) [12].

Як показало вивчення матеріалів прокурорських перевірок, досі в УВП не створено належних умов і гарантій реалізації засудженими до позбавлення волі права на працю (ст. 8, 107 КВК України), 40% із яких від загальної кількості працездатних осіб не працевлаштовані в кримінально-виконавчих установах [12].

Значно ускладнює правопорядок у місцях позбавлення волі дебіторська (від лат. debitor – боржник підприємств, установ, організацій [18, с. 179]) та кредиторська (від лат. creditor – особа або установа, що дала в борг гроші або товари [12, с. 299]) заборгованість підприємств ДКВС України. Так, щорічно кредиторська заборгованість підприємств УВП становить майже 140 млн грн, у тому числі: а) заборгованість по податках, зборах та обов'язкових платежах – 36,2%; б) по міжбанкових розрахунках – 30,2%; в) за матеріалами – 20%; г) за електроенергію – 4,3%; д) за водопостачання та водовідведення – 0,8%; е) за газопостачання – 0,4%; е) інша заборгованість – 7,2% [12].

Цікавою у зв'язку із цим є така статистика, яку оприлюднила ДПТС України у 2012 р.: з 2005 р. до 2011 р. за кордоном у службових відрядженнях за рахунок Державного бюджету побувало 426 працівників ДКВС України (всього 147 делегацій), у тому числі: до Латвії було відряджено 6 делегацій; Данії – 4; Канади – 4; Білорусі – 5; Нідерландів – 5; Німеччини – 5; Польщі – 37; Росії – 17; США – 6; Швеції – 12; Швейцарії – 7 [18, с. 103]. Структурно це мало такий вигляд: 1) у 2005 р. у службових відрядженнях за кордоном побувало 18 делегацій у складі 53 осіб; 2) у 2006 р. – 15 делегацій (55 осіб); 3) у 2007 р. – 18 делегацій (46 осіб); 4) у 2008 р. – 30 делегацій (71 особа); 5) у 2009 р. – 26 делегацій (75 осіб); 6) у 2010 р. – 16 делегацій (52 особи); 7) у 2011 р. – 24 делегації (74 особи) [18, с. 103].

Висновки. Виникає цілком логічне запитання: а що змінилось за цей період у ДКВС України?

Відповідь на це питання красномовно дають статистичні дані про стан законності, виконання та відбування покарань в Україні, а також результати прокурорських перевірок, а саме: ефективність діяльності органів та установ виконання покарань практично не підвищилась, а вплив як ДПТС України (як центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання покарань [22]), так і органів прокуратури, що здійснювали нагляд у порядку ст. 22 КВК

та ст. 26 Закону України «Про прокуратуру», виявився мінімальним і малорезультативним, оскільки суттєвих змін якісного характеру у зміст кримінально-виконавчої та запобіжної діяльності внесено не було. Так, щорічно за результатами прокурорських перевірок ДКВС України вноситься майже 1 тис. документів реагування, згідно з якими до дисциплінарної відповідальності притягається майже 200 працівників органів та установ виконання покарань [23, с. 12–12], проте ефективність виконання покарань в Україні є низькою, бюджетовитратною та такою, що викликає нарікання й зауваження тих міжнародних організацій, членами яких є держава Україна [24].

ЛІТЕРАТУРА:

- Кулик О.Г. Сучасна кримінальна ситуація в Україні: тенденції і прогноз / О.Г. Кулик [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
- Алексеева Л.Б. Показатели эффективности уголовного судопроизводства и некоторые вопросы оценки работы судебных органов / Л.Б. Алексеева, И.Б. Михайловская // Вопросы борьбы с преступностью. – М. : Юрид. лит., 1976. – Вып. 24. – С. 41–57.
- Неділько В.Г. Організація роботи прокурорського нагляду за виконанням судових рішень у кримінальних справах та інших примусових заходів / В.Г. Неділько // Прокурорський нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян : матер. навч.-метод. семінару (Київ, 4–7 квіт. 2006 р.). – К. : Академія прокуратури, 2006. – С. 4–6.
- Довідка про результати перевірки додержання вимог законів в установах виконання покарань управління Державного департаменту України з питань виконання покарань у Житомирській області, приймальнику-розподільнику, ПТТ УМВС України в Житомирській області та кімнатах для доставлених чергових частин міськрайонів. – К. : ГПУ, 2006. – 12 с.
- Кримінологічна віктимологія : [навч. посіб.] / [Є.М. Моїсєєв, О.М. Джу́жа, В.В. Васи́левич та ін.] ; за заг. ред. проф. О.М. Джу́жі. – К. : Атіка, 2006. – 352 с.
- Лемак Р.В. Прокурорський нагляд за додержанням законів в установах виконання покарань : [моногр.] / Р.В. Лемак. – Х. : Право, 2013. – 224 с.
- Степанюк А.Х. Актуальні проблеми виконання покарань (сутність та принципи кримінально-виконавчої діяльності: теоретико-правове дослідження) : дис. ... д-ра юр. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / А.Х. Степанюк. – Х., 2002. – 393 с.
- Про стан прокурорського нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах та застосуванні інших примусових заходів за 12 місяців 2012 року : інформаційно-аналітичний бюлетень. – К. : Ген. прокур. України, 2013. – 80 с.
- Про стан додержання законності при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян у 2013 році : інформаційно-аналітичний бюлетень. – К. : Ген. прокур. України, 2013. – 21 с.
- Аналіз стану криміногенної обстановки в установах виконання покарань Державної пенітенціарної служби України за 2002–2013 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kvs.gov.ua/peniten/cjntrol/-main/uk/index.
- Про загальнодержавну програму забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009–2013 роки : Закон України від 19 лютого 2009 р. № 1026–VI // Урядовий кур'єр. – 2009. – № 58.
- Загальна характеристика Державної пенітенціарної служби України станом на 25 грудня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kvs.gov.ua>.
- Дудко Є.В. Прокуратура України як учасник кримінально-виконавчих правовідносин : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / Є.В. Дудко ; Нац. акад. внутр. справ. – К., 2015. – 297 с.
- Голіна В.В. Сучасна нормативно-правова база та практика державного програмування протидії злочинності в Україні / В.В. Голіна, М.Г. Колодяжний // Питання боротьби зі злочинністю: збірник наукових праць. – Х. : Право, 2011. – Вип. 21. – С. 52–53.
- Банчук О.А. Реалізація нового КПК України у 2013 році : моніторинговий звіт / О.А. Банчук, О.І. Дмитрієва, З.М. Саїдова, М.І. Хавронюк. – К. : ФОП Москаленко О.М., 2013. – 40 с.
- Про внесення зміни до Кримінального кодексу України щодо удосконалення порядку зарахування судом строку попереднього ув'язнення у строк покарання : Закон України від 26 листопада 2015 р. № 838-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 2. – Ст. 18.
- Аналіз стану здійснення судочинства судами загальної юрисдикції в 2014 р. (за даними судової статистики) // Вісник Верховного Суду України : інформаційний сервер [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.ns>.
- Загальна характеристика Державної кримінально-виконавчої служби України (станом на 1 травня 2012 р.). – К. : ДПТС України, 2012. – 105 с.
- Про освіту : Закон України від 23 травня 1991 р. № 1060-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 34. – Ст. 451.
- Про загальну середню освіту : Закон України від 13 травня 1999 р. № 651-XIV // Відомості Верховної Ради України : офіц. вид. – 1999. – № 28. – Ст. 230.
- Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1991 р. № 10 // Постанови Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах / [упоряд. В.В. Рожнова, А.С. Сизоненко, Л.Д. Удалова]. – К. : ПАЛИВОДА А.В., 2011. – С. 136–141.
- Про затвердження Положення про Державну пенітенціарну службу України : Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 394-2011 // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 28. – Ст. 1161.
- Про стан додержання законності при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян за 12 місяців 2014 р. : інформаційно-аналітичний бюлетень. – К. : Ген. прокур. України, 2014. – 56 с.
- Мардох Д. Боротьба з жорстоким поведінням і безкарністю та ефективне розслідування жорстокого поведіння : доповідь по Україні / Д. Мардох. – К. : К.І.С, 2010. – 108 с.